

Komunikat Biura Rzecznika Praw Obywatelskich
dotyczący

wniosku RPO z dnia 15 stycznia 2009 r. **do** Trybunału konstytucyjnego
w sprawie stwierdzenie, iż art. 10 ust. 3 oraz art. 74 ust. 2 i 3 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym jest niezgodny z art. 153 ust. 1 Konstytucji RP.

Przyczyna wystąpienia: wniosek Stowarzyszenia Absolwentów Krajowej Szkoły Administracji Publicznej.

Przedmiot wystąpienia: Wprowadzenie przez ustawodawcę art. 10 ust. 3 stanowiącego, iż do pracowników Urzędu Komisji stosuje się ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy wspólnie z przepisami przejściowymi dotyczącymi urzędników służby cywilnej, przewidującymi przekształcenie ich stosunku pracy w stosunek pracowniczy lub przeniesienie do innego urzędu, na podstawie ustawy o służbie cywilnej zgodnie z art. 74 ust. 2 i 3, świadczą o tym, że celem ustawodawcy było wyłączenie pracowników Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego z korpusu służby cywilnej.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich Komisja Nadzoru Finansowego jest centralnym organem administracji. Usytuowanie Komisji Nadzoru Finansowego w systemie całego aparatu administracyjnego wyrażające się w powiązaniu organizacyjnym z Prezesem Rady Ministrów, każe postrzegać Komisję jako centralny organ administracji rządowej. Przemawia za tym zagwarantowanie Prezesowi Rady Ministrów skutecznego wpływu na obsadę stanowisk kierowniczych w Komisji, zapewnienie obecności „czynnika rządowego” (ministrowie) w składzie tego organu, czy wreszcie poddanie Komisji nadzorowi Premiera, który to nadzór choć niedoprecyzowany w ustawie, daje Prezesowi Rady Ministrów możliwości oddziaływania w zakresie organizacyjnym czy finansowym na Komisję i jej aparat pracy, a także umożliwia ocenę merytoryczną jej działalności (sprawozdania Komisji, acz z brakiem określenia formalnych działań związanych z rozpatrzeniem i oceną sprawozdań). Podkreślić trzeba, że Komisja właściwa jest w sprawach objętych działaniem administracji rządowej. Będąc włączoną w system administracji rządowej Komisja ma jednak pewną niezależność funkcjonalną i swobodę „operacyjnego” działania. Ustawa nie przewiduje instrumentów prawnych wkraczania nadzorczego w bieżącą działalność Komisji. Skoro Komisję kwalifikujemy w kategorii administracji rządowej, to w konsekwencji Urząd Komisji będący jej aparatem pracy winien być uznany za urząd administracji rządowej.

Biorąc powyższe pod uwagę uprawnione jest zdaniem Rzecznika stanowisko, że z art. 153 Konstytucji wynika zakaz ograniczania zakresu podmiotowego działania służby cywilnej w obrębie organów administracji rządowej. Potwierdza to ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej, która wejdzie w życie z dniem 24 marca

2009 r. Art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2 nowej ustawy przywraca możliwość tworzenia korpusu służby cywilnej przez pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych w: Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz urzędach ministrów i przewodniczących komitetów wchodzących w skład Rady Ministrów oraz urzędach centralnych organów administracji rządowej, uchylając tym samym obowiązujące obecnie ograniczenie do tzw. stanowisk urzędniczych średniego szczebla. Tymczasem zakwestionowane przepisy ustawy o nadzorze finansowym idą w kierunku przeciwnym i tworząc Komisję Nadzoru Finansowego na bazie Komisji Papierów Wartościowych i Giełd oraz Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, a więc organów, które wcześniej wykonywały funkcje nadzorcze w zakresie rynku finansowego i które, jako znajdujące się w obrębie organów administracji rządowej, były objęte działaniem służby cywilnej, wyłączają ten organ z zakresu służby cywilnej. Zgodnie z teorią konstytucji oraz orzecznictwem konstytucyjnym w procesie stosowania Konstytucji obowiązuje nakaz optymalizacji jej zasad i norm, a więc maksymalne urzeczywistnianie treści norm i instytucji oraz wartości, które one wyrażają. U podstaw powołania korpusu służby cywilnej legła troska o stabilność i sprawne działanie państwa. Funkcjonowanie służby cywilnej ma zapewnić zawodowe, rzetelne, bezstronne i neutralne politycznie wykonywanie zadań państwa. W nowej ustawie zasadniczej korpus służby cywilnej otrzymał rangę konstytucyjną, a obejmuje on apolityczną, profesjonalną administrację rządową, nie podlegającą zmianom politycznym, nie powiązaną z żadną opcją polityczną. Korpus ten tworzą pracownicy zatrudnieni na podstawie mianowania w urzędach administracji rządowej, zwani "urzędnikami służby cywilnej"

Z tych względów zdaniem Rzecznika uznać trzeba, że zakwestionowane przepisy pozostają w sprzeczności z konstytucyjną zasadą działania służby cywilnej w urzędach administracji rządowej.

Inne informacje związane z przedmiotem działania/(wcześniej podjęte działania): wystąpienia do Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego oraz do Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów o przedstawienie stanowiska w sprawie.

Dotyczy sprawy: RPO572961-III/07/LN